

SVIATOSŤ BIRMOVANA

Sviatosť birmovania zdokonaľuje krstnú milosť. Je to sviatosť, ktorá dáva Ducha Svätého, aby nás hlbšie zakorenil v Božom synovstve, pevnejšie včlenil do Krista, posilnil naše spojenie s Cirkvou, väčšmi nás zapojil do jej poslania a pomáhal nám vydávať svedectvo o kresťanskej viere slovom, ktoré sprevádzajú skutky. Birmovanie je sviatosť, v ktorej sa udeľuje znovuzrodenému **duchovná sila**, v ktorej sa birmovanec skrze vkladanie rúk, mazanie krizmou a modlitbu napíňa Duchom Svätým k vnútornému posilneniu a odvážnemu vyznaniu viery.

Ježiš prisľúbil apoštolom Ducha Svätého. Na desiaty deň po Nanebovstúpení sa tento prisľub vyplnil:

„Keď prišiel deň Turíc, boli všetci vedno na tom istom mieste. Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor a naplnil celý dom, v ktorom boli. I zjavil sa im akoby ohnivý jazyky, ktoré sa rozdelili a na každom z nich spočinul jeden. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť.“ (Sk 2, 1-4).

Na túto udalosť si spomíname aj v súčasnosti - na Turíce. Odvtedy túto moc sprostredkovávali pokrsteným apoštolí a dnes nástupcovia apoštolov - biskupi, vkladáním rúk na pokrstených:

„Keď sa apoštolí, ktorí boli v Jeruzaleme, dopočuli, že Samária prijala Božie slovo, vyslali k nim Petra a Jána. Oni ta zašli a modlili sa za nich, aby dostali Ducha Svätého, lebo na nikoho z nich ešte nezostúpil; boli iba pokrstení v mene Pána Ježiša. Potom na nich vložili ruky a dostali Ducha Svätého.“ (Sk 8, 14-17)

„A keď na nich Pavol vložil ruky, zostúpil na nich Duch Svätý; i hovorili jazykmi a prorokovali. Spolu ich bolo asi dvanásť mužov.“ (Sk 19, 6-7)

Aby sa lepšie naznačil dar Ducha Svätého, čoskoro sa ku vkladaniu rúk pridalo pomazanie vonným olejom (krizmou). Toto pomazanie objasňuje meno „kresťan“, to znamená „pomazaný“ a je odvodené od mena samého Krista (grécke Christos - Pomazaný), ktorého „Boh pomazal Duchom Svätým“ (Sk 10, 38). Obrad pomazania jestvuje až podnes na Východe aj na Západe. Preto sa táto sviatosť na Východe volá krizmácia, t.j. pomazanie krizmou a na Západe názov confirmatio (lat. slovo) čo znamená posilnenie a táto sviatosť potvrdzuje krst a posilňuje krstnú milosť.

Priebeh slávenia sviatosti birmovania: sláveniu samotného birmovania predchádza posvätenie svätej krizmy. Svätí ju biskup na Zelený štvrtok v omši svätenia olejov pre celú svoju diecézu. Keď sa birmovanie slávi oddelene od krstu, ako je to v rímskom obrade, liturgia sviatosti sa začína obnovením krstných sľubov a vyznaním viery birmovancov. Pri krste dieťa ešte nevedelo vyznať osobne svoju vieru, ktorá sa žiadala od rodičov a krstných rodičov pri krste dieťaťa, aby vo viere Cirkvi mohlo byť pokrstené. Teraz birmovanec dokazuje, že si túto vieru osvojil. Vyznanie viery pred biskupom a Cirkvou má ešte aj ten význam, že si birmovanec uvedomuje svoju zodpovednosť za Cirkev.

Biskup najprv vyzve ľud na modlitbu. Po chvíli ticha vystrie spolu s kňazmi, čo mu budú pomáhať pri birmovaní, ruky nad birmovancov a potom sa modlí modlitbu, v ktorej prosí Otca, aby na tých, ktorých už znovuzrodil z vody a z Ducha Svätého, zoslal Ducha Obhajcu, Tešiteľa s jeho siedmimi darmi. Tento úkon je už od čias apoštolov znakom daru Ducha. Nasleduje podstatný obrad sviatosti. V latinskom obrade „sa sviatosť birmovania udeľuje pomazaním krizmou na čele, ktoré sa koná vkladáním rúk a slovami: „Prijmí znak Daru Ducha Svätého.“ Birmovanec odpovie: „Amen.“ Biskup pozdraví birmovanca: „Pokoj s Tebou.“ On odpovie: „I s duchom tvojím.“

Birmovanec v hĺbke svojej bytosti dostáva znak od Ducha Svätého, že neodvolateľne patrí Kristovi a Cirkvi. Olej krizmy naznačuje duchovnú silu, ktorú birmovanec dostáva pri birmovaní. Balzam v krizme znamená lúbeznú vôňu kresťanského života, akým má birmovanec žiť. Znak kríža na čele značí, že sa birmovanec nikdy nebude hanbiť za kríž a že bude svoju vieru pred svetom vyznávať. Pozdrav pokoja je veľkonočným pozdravom, ktorým vzkriesený Pán pozdravil apoštolov. Tento pozdrav sa rezervuje biskupovi. Eucharistická obeta je vyvrcholením uvedenia do kresťanského života. Svätým prijímaním sa spečatuje vernosť a láska ku Kristovi, ktorú v nás rozlieva Duch Svätý. Eucharistia bude pre pobirmovaného človeka centrom jeho duchovného života, lebo v nej je všetko dobro. Skrze Eucharistiu všetci sme v jednom Duchu jedno telo, tajomné Kristovo telo.

Účinok sviatosti birmovania: spočíva v osobitnom vylíatí Ducha Svätého, aké kedysi apoštolí dostali v deň Turíc.

Sviatosť birmovania prináša: vzrast a prehĺbenie krstnej milosti, rozmnoženie posväcujúcej milosti, zveladenie darov Ducha Svätého v nás, naše pevnejšie zjednotenie s Kristom, zdokonalenie nášho spojenia s Cirkvou, osobitnú silu Ducha Svätého, aby sme ako praví Kristovi svedkovia slovom i skutkom šířili a bránili vieru, aby sme odvážne vyznávali Kristovo meno, vtlača do duše nezmazateľný duchovný znak „charakter“, ktorý znamená, že Ježiš Kristus ho označil pečatou svojho Ducha a obdaril ho mocou z výsosti, aby bol jeho svedkom. Preto môže birmovanie prijať kresťan tak ako krst - len raz v živote. Sviatosť birmovania môže a má prijať každý pokrstený, ktorý ešte nebol birmovaný.

Pretože krst, birmovanie a Eucharistia tvoria jednotu, veriaci sú povinní prijať túto sviatosť vo vhodnom čase, lebo sviatosť krstu je síce bez birmovania a Eucharistie platná a účinná, ale uvádzanie do kresťanského života ostáva neúplné.

Každý kresťan, obzvlášť pobirmovaný, musí svoje kresťanstvo osvedčiť vo svete svojím životom z viery a bojovať proti všetkým neudom tohto sveta a cítiť za tento posilnený život viery osobitnú zodpovednosť - k tomu dostal silu.

Vo vzťahu k poslednému cieľu človeka - k spásu, birmovanie nebolo a nie je nevyhnutne potrebné k spásu, aj keď má veľký význam pre napĺňanie tohto cieľa človeka. To znamená, že pokrstený človek môže aj bez birmovania dosiahnuť večnú spásu. Kánonické právo však predpisuje veriacim prijať túto sviatosť, pokiaľ je k tomu príležitosť. Kto by túto sviatosť zatvrdilo odmietal a neprijal by ju z pohrdania, ťažko hreší.

Vysluhovateľ birmovania: prvotným a riadnym vysluhovateľom je biskup. Už z tradície Cirkvi je vkladanie rúk a pokrstené pomazanie vyhradeným právom biskupa. To ostalo v platnosti aj v dnešnej sviatostnej praxi Cirkvi. Mimoriadnym vysluhovateľom sviatosti je kňaz (presbyter), alebo viacerí kňazi, ktorých z vážnych dôvodov na to splnomocnil biskup. Ak je kresťan v nebezpečenstve smrti, môže mu birmovanie udeliť ktorýkoľvek kňaz. Vyžaduje sa však, aby mal v každom z týchto prípadov olej posvätený biskupom.

Podmienky prijatia sviatosti birmovania: prijímateľ musí byť pokrstený, ale nepobirmovaný, musí byť v stave milosti, vhodne poučený a schopný obnoviť krstné sľuby. Ak je prijímateľ sviatosti birmovania schopný užívania rozumu, je tendencia posúvať vekovú hranicu k skutočnej dospelosti. Každý birmovanec má mať podľa možnosti **birmovného rodiča**, ktorý sa má starať, aby si pobirmovaný plnil povinnosti súvisiace s touto sviatosťou. Birmovný rodič má spĺňať podmienky platné pre krstných rodičov. Cirkev odporúča, aby birmovným rodičom bol jeden z krstných rodičov, ak je to možné.

Rozjímanie o Duchu Svätom:

Zoslanie Ducha Svätého na deň Turíc nebolo jednorazovou udalosťou v živote Cirkvi. Tešiteľ ju stále posväcuje, taktiež ustavične posväcuje mnohými vnuknutiami každú dušu. Sú to všetky vyrušenia, podnety, vnútorné napomenutia a výčitky, záblesky svetla a osvietenia, ktoré Boh v nás vykonáva. Posilňuje naše srdcia svojím požehnaním, starostlivosťou a otcovskou láskou, aby nás prebudil, pritiahol k svätým čnostiam, k dobrým predsavzatiam, slovom k všetkému tomu, čo nás privedie do večného života. Všetci v Krista veriaci majú milú povinnosť ohlasovať, že Kristus vstal z mŕtvych pre našu spásu:

„V posledných dňoch, hovorí Boh, vylejem zo svojho Ducha na každé telo: vaši synovia a vaše dcéry budú prorokovať, vaši mladíci budú mať videnia a vaši starci budú snívať sny.“ (Sk 2,17)

Toto káže Peter ráno na Turíce, ktorými sa už začína epocha posledných dní, keď Duch Svätý novým spôsobom zostupuje na tých, čo veria, že Ježiš je Božím Synom, a plnia Jeho učenie.

Ak chceme žiť v hlbokom spoločenstve s Duchom Svätým, najúčinnnejšie je obrátiť sa na našu najsvätejšiu Matku Máriu, ktorá najlepšie zo všetkých stvorení dokázala odpovedať na podnety Ducha Svätého.

Rovnako dôležitý je život modlitby. Kresťanský život vyžaduje nepretržitý dialóg s trojjediným Bohom a k tomuto dôvernému vzťahu nás vedie práve Boží Duch. Zvykneme si pravidelne sa utiekať k Duchu Svätému, ktorý nás privedie k svätosti; dôverovať mu, prosiť ho o pomoc, cítiť jeho blízkosť. Takto sa bude zväčšovať aj naše úbohé srdce, budeme stále viac túžiť milovať Boha a kvôli nemu aj všetkých ľudí. „Nik nemôže povedať: „Ježiš je Pán,“ iba ak v Duchu Svätom (1 Kor 12,3).

Cirkev nás povzbudzuje, aby sme vzývali Ducha Svätého ako vnútorného Učiteľa kresťanskej modlitby.

Tešiteľ pôsobí v našej duši neprestajne; bez podnetu Ducha Svätého nedokážeme vypovedať ani jedinú modlitbu. Je prítomný počas našej modlitby a podnecuje nás v nej rovnako aj pri čítaní evanjelia; pri rozmyšľaní o nejakej pravde viery, o ktorej sme už neraz uvažovali, keď odhaľujeme nové svetlo v rade, ktorú sme dostali. Duch Svätý nás jemne povzbudzuje vyznávať svoje hriechy vo sviatosti pokánia, spontánne pozdvihnúť srdce k Bohu, vykonať dobrý skutok.

Keď si uvedomíme, že naše posväcovanie a apoštolská účinnosť závisia od našej odpovede na podnety Ducha Svätého, pocítíme potrebu častej úpenlivej prosby: Očisť, čo je skalené; zavraž, čo je znavené; uzdrav, čo je zranené; ohni, čo je stŕpnuté; naprav, čo je zblúdené. Dobre totiž vieme, že v našom vnútri je veľa nedostatkov, rán, chorých a vyschnutých miest.

Duch Svätý je ten, ktorý nás vedie, aby sme prilipli ku Kristovmu učeniu a do hĺbky ho pochopili; to On nám dáva svetlo, aby sme si uvedomovali svoje osobné povolanie a silu na uskutočnenie všetkého, čo Boh od nás očakáva.